

גוט שבת Gut Sábész

23. évfolyam 30. szám • Ára: 330 HUF • כ"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 19:06 • כ"ז ניסן תשפ"א • 2021. 4. 9. • פרשת שמייני • Szombat kimenetele: 20:14

Az omerszámlálás

„Számológatok magatoknak az ünnep másnapjától, ama naptól, midőn hozzátok a lengetés ómerjét, hét teljes hét legyen. ... számológatok ötven napot”
(3Mózes 23:15-16.)

Peszách második estéjétől kezdve vallási előírás hét teljes héten át minden este számlálni a napokat. Az ötvenedik nap Sávuoet ünnepe. A szó jelentése „hetek”.

A számlálás egyik célja, hogy Peszách és Sávuoet ünnepét összekössük, és tudatosítsuk: a politikai szabadság nem lehet teljes, ha nem a szellem határai között, fegyelemben és köteleesség-teljesítésben csúcsosodik ki. Ezt jelképezi Sávuoet ünnepe, amelyet a Tízparancsolat átadásának, Isten Izrael előtt való megnyilatkozásának és a Tóraátvételenek szentelünk.

A számlálás kezdete Peszách második napjára esik, amelyen egy bizonyos mennyiségű (omernyi) árpát le kellett aratni, és áldozatként a Templomba vinni. Az egész időszak neve

Sz'firát HáOmer, „az omer számlálása”, röviden szfirá.

Esténként először elmondjuk az áldást az omerszámlálásra, ezután megemlítjük a nap számát, majd az eltelt hetek és napok számát. Például: „Ma van az omer ötödik napja.” „Ma a harmincadik nap van, az omer negyedik hete és második napja.”

Aki elfelejti az esti számolást, az a következő napon pótolhatja, de áldásmondás nélkül. A további napokon folytathatja az áldással együtt a számlálást, de ha egy egész napot hagyott ki, az időszak végéig áldásmondás nélkül kell számolnia.

Pénteken este a zsinagógában a Kidus után kell az omert számolni, szombaton pedig a hávdálá előtt. Ennek az az oka, hogy igyekeznünk kell minél

előbb megszentelni a szombatot, és minél későbbre halasztani a búcsút, még ha csak percek-ről van is szó.

A szfirá idején harminchárom nap alatt pusztította el a pestis Ákivá rabbi több ezer tanítványát. Azóta a szfirá alatt harminchárom napig részleges gyászidő van. Nem tartanak esküvőt, nem vágatnak hajjat, tilos táncolni és muzsikálni.

Ezek a korlátozások azonban nem érvényesek LágBáOmerkor, az omer harmincharmadik napján, ami örömnep – részint Simon bár Jocháj rabbira emlékezünk ekkor, részint arra, hogy ezen a napon állt meg a pusztító járvány.

Adja az Örökkévaló, hogy Lág báomer ünnepére a minket fenyegető járvány is megálljon!

Napról napra

Haszid tanítások a Rebbétól

Sorozatunkban egy-egy rövid tanítást adunk közre a lubavicsi Rebbe, Menáchem Mendel Schneerson *Hájom jom* (Napról napra) című könyvéből, melyekről Virtuális Bét Midrás programunkban Megyeri Jonatán tart előadást minden nap 20 órától.

Niszán 25.

Az ember egyéni ávodája (Istenszolgálat) arányos kell legyen saját jellemével és vele született tulajdonságaival. Előfordulhat, hogy egy ember gyöngyfúráshoz vagy drágakő-csiszoláshoz ért, mégis kenyérsütéssel foglalkozik (egyértelmű utalás az ávodára). Ugyan a kenyérsütés a legszükségesebb mesterség és foglalkozás, az ilyen ember cselekedete mégis „bűnnek” tekintetik.

Kóserélelmiszer ellátás

Melegétel-rendelés, gyógyszer-beszerzés és bevásárlási szolgáltatás az Óbudai Zsinagógától: Erdős Judit (06 30) 222-1439 vagy e-mailen:

koshercatering@zsido.com

Pékáru és ebéd házhozszállítás:

tel.: (06 70) 946-4921;

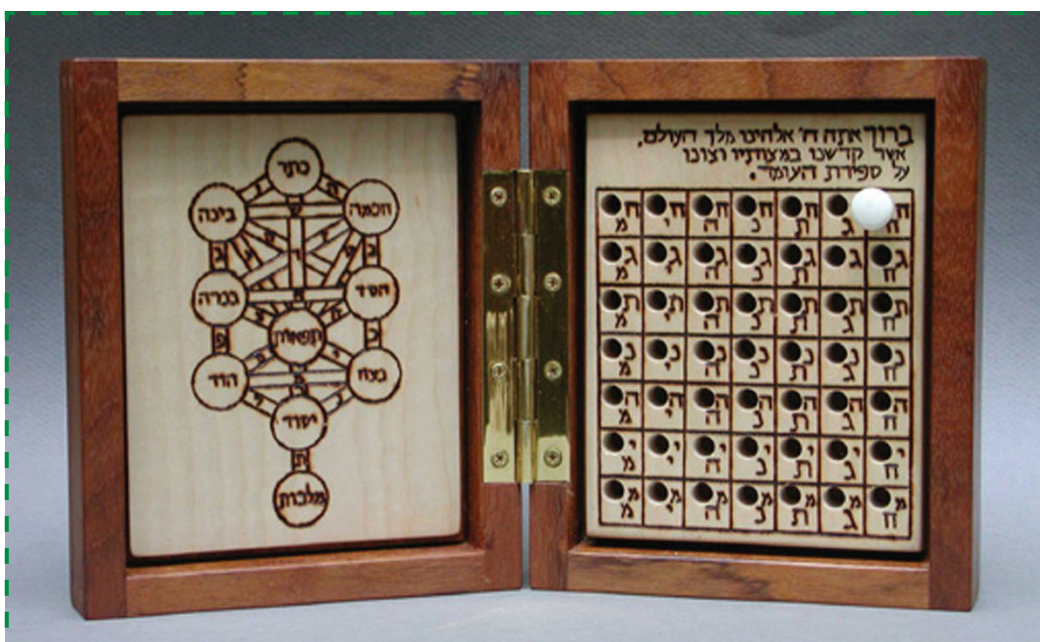
e-mail:

rendeles@koserpekseg.hu

Hús házhozszállítás:

www.kosherhus.com

A Dohány utcai Kóser Piac továbbra is a rendes nyitvatartási időben várja vásárlóit.

Omerszámláló tábla

Hetiszakasz

Tisztátalan állatok

Szakaszunk – *Smini* (3Mózes 9:1-11:47.) – a Hajlék felavatásáról szól, s ebben az előző szakasz végén leírt folyamatról, melyben Mózes hét napon keresztül előkészíti és felavatja testvérét, Áront s fiait a Szentély Szolgálatra, miután bevattotta őket a Szolgálat min-

den csinjába-bínjába. A szakaszban találjuk azt a tragikus esetet is, amelyben Áron két fia – Nádáv és Ávinu – egy tévedés folytán életét veszti. A szakasz utolsó része felsorolja a tiszta és tisztátalan, illetve ehető és nem ehető állatokat és szárnyasokat.

Zsidó híradó

Tömegek vettek részt a Siratófalnál a kohénok áldásán

A járvány kitörése óta először vehettek részt ezek a Siratófalnál a *birkat hákohánim*, vagyis a papi áldás szertartásán. Tavaly a lezárások miatt Peszáchkor és Szukkotkor is elmaradt a nyilvános és nagy tömegeket vonzó ceremónia, és csupán néhány kiválasztott lehetett jelen a helyszínen.

Az izraeli népesség fele már megkapta a koronavírus elleni vakcinát, ezért a szigorításokat lassan-lassan feloldják a hatóságok. Így, a távolságtartás szabályait szigorúan betartva, bárki részt vehetett a kohénok áldásán. A Siratófalnál a tér befogadóképességének megfelelő számú ember lehet egyszerre jelen és a résztvevők csak egymástól nejlonfóliával elválasztott kapszulákban imádkozhatnak. A túlzott zsúfoltság elkerülése érde-

kében az egynaposra tervezett eseményt végül két egymást követő napon tartották meg. A rendre rendőrök ezrei vigyáztak a környéken.

A Siratófalnál az 1970-es évek óta évente kétszer tartanak nagyszabású papi áldást, egyszer Peszáchkor, egyszer pedig Szukkotkor. Az összegyűlt tömeg előtt ilyenkor több száz, táleszba burkolóztott kohén mondja el egyszerre, kezét a hagyományos mozdulattal felemelve, a Töréből származó hármast áldást.

Óriások vállán

Hetiszakaszunk, a sivatagi szentély hétnapos beiktatása utáni nyolcadik nap eseményeiről tudósít. Bölcsseink magyarázzák, hogy bár a nyolcadik napról volt szó, az sok szempontból mégis első volt. Ez volt ugyanis a hétnapos felavatási periódust követő első nap; a naptári hét első napja; a Söchiná, azaz az isteni jelenlét szentélyben való honorálásának első napja, valamint a papi szolgálat első napja.

Ha az idézett események perspektívájából a szóban forgó nap jelentette a kezdetet – tehát az volt az első nap –, akkor vajon miért hívja azt a Tóra mégis a nyolcadik napnak, ami után ráadásul az egész hetiszakasz is kapta a nevét?

A válasz az, hogy a nyolcas szám többféle minőséggel rendelkezik. Ha a hetes szám a természetet jeleníti meg – a hétnapos ciklus körforgása által –, akkor a nyolcas szám valami ezen felüli dologra utal, amire már csak a természeten kívül, a spirituálisban találunk magyarázatot.

Másfelől azonban a Tóra a nyolcadik napot – s így a nyolcas számot is – következetesen

az öt megelőző hét nap kontextusában tárgyalja, mintegy azok szükségszerű folyamánként. Ez azt sugallja, hogy nyolcadik nap nem annyira egy önálló létező entitás, mint inkább egy, az előző hétnapos ciklus után értelmezhető jelenség. Ez azt tanítja számunkra, hogy legyen szó bármely eseményről vagy tanításról, azok sosem csak önmagukban, egyfajta légtérben vannak jelen, hanem mindig az azokat megelőző események és tudások folytatásaként.

Utóbbi állítás a mi nemzedékünkre is érvényes, amit a Tóra-irodalom sokszor csak az óriások vállán álló törpékhez hasonlít. Spirituális szintünket tekintve valóban eltörpülünk az ósatyák vagy a mózesi nemzedék mellett, azáltal azonban, hogy lehetőségünk van meríteni belőlük, már nem csak egyszerű törpék vagyunk, hanem olyan törpék, akik az óriások vállán állnak, s ezáltal még a dicső ősoknél is messzebbre láthatnak. Talán egészen a Messiásig.

Kovács Jichak rabbinövendék cikke Mordechai Wollenberg rabbi írása nyomán.

Imaidők a következő hétre (április 10-17.)

AZ ISTENTISZTELETEKEN MASZK VISELÉSE KÖTELEZŐ!

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Szombat: 9.15 Reggeli ima, majd süteményes Kidus; 18.55 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima, 19.20 Délutáni ima a Keren Orban

Péntek:

A KIJÁRÁSI KORLÁTOZÁS VÁLTOZÁSA MIATT ÚJ IDŐPONT

18.00 **Kérdések és dilemmák a hetiszakaszban**

(Szabó György Menáchem előadása);

19.00 *Minchá* délutáni ima;

Kábálát Sábát, majd süteményes Kidus;

20.00 **Midrási történetek a hetiszakaszhoz**

(Oberlander Báruch rabbi előadása)

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Szombat:

10.00 Reggeli ima, majd Kidus

Hétfő-péntek

(munkanapokon):

6.30 Reggeli ima

7.30 Napi Talmud

Péntek: 18.30 Tanulás

19.00 *Kábálát Sábát*,

majd Kidus

Budavári Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat:

9.15 Reggeli tanulás (zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima

Péntek:

17.30 Szombatfogadás

Cháj Galéria

(Szentendre, Pátriárka u. 6.)

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás (zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima, majd Kidus

Péntek:

18.30 *Kábálát Sábát*, majd Kidus

Velem és a Rebbével történt

A beszéd ajándéka

Bár modern-ortodox családban nőttem fel, apám a New York-i Chábád jesivába íratott be 1954-ben, nem sokkal a tizenhatodik születésnapom előtt. Akkoriban az volt a szokás, hogy a diákok személyes áldást kaptak a Rebbétől a születésnapjuk alkalmából. Én nem sokkal korábban csatlakoztam a jesivához, és előtte még sohasem találkoztam a Rebbével. Mielőtt beléptem volna a szobájába, valaki elmondta, hogy a Rebbének is éppen aznap, niszán hó 11-én van a születésnapja. Így amikor beléptem a Rebbéhez, kezet nyújtottam és azt mondtam: „Boldog születésnapot, Rebbe!” Fogalmam sem volt, hogy miként illik viselkedni a Rebbe jelenlétében, sőt igazából még azt sem tudtam, hogy kit tisztelhetek benne, csak később ismertem meg közelebbről.

A találkozó során a Rebbe egyenlő félként kezelte. Tudatlan tizenéves voltam, de barátként tekintett rám, és nagyon jól éreztem magam a társaságában. Fél órán keresztül beszélgettünk, és ez idő alatt sok témát érintettünk. Beszámoltam az életemről és a problémáimról. Ő azt mondta, hogy szívesen segít nekem.

Akkoriban erősen dadogtam, és a dadogás csak éneklés közben szünetelt. Bizonyos voltam benne, hogy ezzel nem lehet mit tenni, ezért így feleltem: „Köszönöm, de ebben nem tud segíteni”. A Rebbe erre a következőt mondta: „Talán nem. De megpróbálnám”. Ezután megáldott és azt javasolta, hogy keressék fel egy beszédterapeutát.

Én azonban kételkedtem az áldása erejében és a beszédte-

rapeutához sem mentem el. Azt gondoltam, hogy egy ilyen viszonylag fiatal ember, aki alig három éve tölti be a rebbe pozíciót, mit érthet mindehhez.

általán nem dadogtam. Akkor változtattam a hozzáállásomon, amikor a legkisebb fiamnál 14 éves korában beszédzavarok jelentkeztek. Elvittem beszédtera-

tem, hogy New Yorkba utazom és személyesen mondom neki köszönetet.

Sok év telt el a legutóbbi találkozásunk óta. De ahogy megpillantott, így szólt: „Nagyon örülök, hogy újra látom!”. Sok ezer emberrel találkozott időközben, de emlékezett rám! Elmeséltem neki, hogy a torontói professzor segítségével megtanultam folyékonyan beszélni, és ez megváltoztatta az életemet. A Rebbe erre így szólt: „És ez nem minden... Hamarosan meglátja”.

Így is történt. Amíg dadogtam, mindig a körülöttem lévő emberekre hárítottam minden problémámat. Ezt követően azonban már felelősséget tudtam vállalni a viselkedésemért. A találkozó végén a Rebbe a következőt kérdezte: „Van valami, amit el szeretne mondani nekem?” Én így feleltem: „Legutóbb áldást kaptam öntől. Megáldana most is?”. Mire a Rebbe azt mondta: „Legyen része sikerekben és áldásban... Bármit is tesz, alakuljon jól!”. Ezután felállt és az ajtóhoz kísért.

Annyira mehatódtam, hogy ráborultam és megcsókoltam az arcát. „Soha nem leszek képes meghálálni Önnek...” – mondtam. „Legyen jó és kedves a többi zsidóval” – mondta a Rebbe. Sírva léptem ki a szobájából.

Michoel Rubinoff

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Michoel Rubinoff nyugalmazott tanár, aki tóratanulással tölti az idejét a jeruzsálemi Szimchát Slomó jesivában.

Az interjú 2017 februárjában készült.

A jesivában sem maradtam még egy hónapot sem, mert úgy éreztem, hogy nem nekem való. A Rebbével is csak két évvel később találkoztam ismét. Apám ugyanis egyre közelebb került a Chábádhoz, és kért egy találkozót a Rebbétől, melyre engem is magával vitt.

A találkozó előtt apám azt kérte, hogy álljak mögötte és ne szóljak egy szót sem. Amikor azonban beléptünk, a Rebbe áthajolt az íróasztala felett, hogy apám mögé lásson, és azt kérdezte: „Végül elmentél?”. Ezen teljesen elképedtem, hiszen mióta beszédterapeutához küldött, sok ezer ember fordult meg nála, de ő mégis emlékezett arra, hogy mit mondott nekem.

Én azóta sem mentem terápiára. Tanárként kezdtem dolgozni, mert tanítás közben egy-

peutához, aki azt mondta, hogy még nem elég fejlettek a hangszálai és idővel minden rendbe jön. Így is történt.

Ha már ott voltam, megkérdeztem, hogy az én problémámon tudna-e segíteni. Egy kollégájához küldött, aki a Torontói Egyetemen volt professzor. Ő azt mondta, hogy természetesen tud segíteni. Eszembe jutott, hogy mennyire más választ kaptam a Rebbétől: „Talán nem. De megpróbálnám”. Két évet töltöttem beszédterápiával. Légzőgyakorlatokat csináltam, lelassítottam a beszédemet és végül tényleg képessé váltam folyamatosan beszélni. Az életem egyik legnagyobb problémája oldódott meg ezzel. Hálát éreztem a Rebbe iránt, aki rögtön ezt a megoldást ajánlotta, bár én nem hallgattam rá. Úgy döntöt-

19:00

Oberlander Báruach

Vasárnap: Háláchikus álláspont a Bár Kochba-féle felkelésről
Hétfő: Zohár, a Ragyogás Könyve, a zsidó misztika alapműve (39)
Kedd: Hászid történetek és mesék (50)
Szerda: Kérdezd a rabbit! (51)
Csütörtök: Hetiszakas az a kabbala tükrében: Van-e szólásszabadság a zsidóságban?

20:00

Megyeri Jonatán

Hájom Jom
Minden napra egy hászid gondolat

21:00

Faith Aser

Kedd: Zsidó misztika
Csütörtök: Zsidó vallásjog

A zsidó.com Facebook-oldalán élőben

Facebook Tanház

VIRTUÁLIS BÉT MIDRÁS

11 Shares 1.7K Views

Kóser konyha

Chároszet
Indiából

A széderasztal egyik fontos „szereplője” a *chároszet*. A malterre emlékeztető édes egyveleget más és más módon készítenek el a világ különböző pontjain. Az *Egység* magazin 140. számában megismerkedhetünk a *chrajszesz* szimbolikájával és néhány különleges recepttel is. Bár a Peszách véget ért, a *chároszet*-ből még maradt!

1 nagy, meghámozott,
kimagozott, finomra
aprított papaya;
1 pohár szárított mangó
felkockázva;
¾ pohár nyers kesudió;
1 citrom leve;
½ kk. frissen kicsavart
gyömbérlé;
¼ kk. őrölt fahéj;
1/8 kk. őrölt szegfűszeg
és ugyanennyi kardamom

A hozzávalókat tálba tesszük, és alaposan összekeverjük. A Bnéj Jiszráel csoporthoz tartozó indiai zsidók nemcsak összekeverik, hanem le is darálják a hozzávalókat.

Kérdezd a rabbit!

Chomec birtokbavétele és rendelése Peszáchkor

Bár Peszách már véget ért, két, ünnep alatt érkezett kérdéssel mégis érdemes foglalkoznunk, melyek kapcsolódó témákra irányulnak.

Az első kérdező még Peszách előtt megrendelt egy chomécot, és félünnepén kapott róla értesítést, hogy 48 órán belül át kell vennie. Kérdés, hogy szabad-e értesítenie azt a nem-zsidó személyt, aki megvette a chomécát, hogy vegye át a terméket, illetve, ha ehhez szükséges a megrendelő aláírása, alá szabad-e írni.

A másik kérdés arra vonatkozik, szabad-e Peszách alatt chomécot rendelni az ünnep utánra, pl. egy zsidó tulajdonú kóser pékségtől.

Nézzük az első kérdést! Ha a termék nem volt előre kifizetve, és még a kiszállításkor is van lehetőség a vásárlástól való elállásra, akkor a megrendelt termék még nem számít a megrendelő tulajdonának. Vagyis Peszách előtt nem kellett eladnia a nem-zsidó vevőnek a többi choméccal együtt és nem is veheti át, hiszen azzal a birtokába kerülne (lásd *Máádáné Jom Tov* 4. kötet 102. fejezet, kiemelten az 575. oldalon).

Ha azonban az árut előre kifizette, onnantól már a tulajdonának számít, ezért el kell adni a choméccal együtt, egyrészt mert bibliai tilalom szerint az ünnep alatt nem lehet a birtokában choméc (2Mózes 13:7.), másrészt mert rabbinikus tilalom alapján az a chomécot, ami zsidó tulajdonban volt Peszách alatt, az ünnep után nem használható (SÁ OC 448:3.).

A háláchá szerint (SÁ uo. 443:1.) Peszách alatt nem szabad semmiféle hasznot húz-

ni még nem-zsidó tulajdonban levő chomécból sem. A *Sulchán áruch* (uo. 450:6. RóMÁ) példaként hozza az ügynököt, aki egy nem-zsidó részére vásárol annak pénzéből chomécot egy nem-zsidótól. Ez tilos, mert haszna lenne a chomécból Peszáchkor. Hasonlóképpen bolti eladóként sem szabad eladni chomécot még nem-zsidóknak sem (lásd *Szidur Peszách köhülháto* 1. kötet 226. oldal 12. lábjegyzet). A haszonszerzésen túl itt attól is tartani lehet, hogy esetleg enni fog a Peszáchkor tiltott ételből.

Azokban Slomo Zálmán Auerbach (1910–1995) jeruzsálemi rabbi szerint (*Hálichot Slomo – Peszách* 4:14.), ha az ember eladott choméca egy zárt szobában található, és ott tűz üt ki, akkor azt el szabad oltani úgy, hogy azzal megmentse a chomécot, mivel Peszách alatt úgysem lenne belőle haszna. Annak ellenére el szabad oltani, hogy ünnep után, amikor visszakerül a tulajdonába, örülni fog neki, hogy nem semmisült meg a choméca. Ehhez hasonlóan szerintem más módon is meg lehet védeni a chomécot attól, hogy kár essen benne. Pl. a mi esetünkben azzal is el lehet hártani a choméc elvesztésének veszélyét, hogy megkérjük a nem-zsidó peszáchi tulajdonost, menjen

el és vegye át a csomagot az ünnep alatt, vagy azzal, hogy szükség esetén a zsidó személy aláírja az átvételi elismervényt (úgy, hogy betartja a félünnepi írás szabályait, ami nem egy egyszerű dolog – lásd SÁ uo. 545. fejezet).

Az első kérdés esetében egy létező choméccról volt szó, nézzük meg, mi történik a második kérdésben vázolt helyzetben, amikor Peszách alatt rendeljük a vallásos zsidó péktől a még nem létező chomécot, amit csak az ünnep után fognak elkészíteni. Ebben az esetben a rendeléssel egyáltalán nem jutunk hozzá choméchoz, ezért nem tilos, annak ellenére, hogy nagyon nem illik Peszáchkor choméccal foglalkozni.

Ha azonban nem-zsidó pékségről van szó, akkor tarthatunk attól, hogy már Peszách alatt bevásárolnak hozzá például élesztőt, ezt pedig már nem szabad, annak ellenére, hogy még nincs kifizetve a termék. Ezért például, ha valaki félünnepén repülőjegyet vásárol, akkor nem szabad a kóser étkezést is megrendelnie, mert félt, hogy a repülőársaság már az ünnep alatt beszerzi a kóser menüt. Ha mégis megtörtént a rendelés, akkor Peszách után szabad azt használni (lásd *minderl* Bődikát *cháméc ubiuro* 1:15.).

Oberlander Báruch

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi
Főszerkesztő: Steiner Zsófia

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: Cseh Viktor, Dénes Anna,
Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria
ISSN 1416-4604